

UUDENLAISTA SOSIAALITYÖTÄ YHDESSÄ RAKENTAMASSA

www.prosos.fi

Valtakunnallinen ESR TL 5 –hanke

Tekijät

*Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus Sonet
Botnia*

- *Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKE*
- *Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca*
- *Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom*
- *Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Vasso*
- *Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä,
sosiaalialan osaamiskeskus Verso-liikelaitos*
- *Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Satakunnan alueen
sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Pikassos*
- *Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius*

1.8.2016-31.7.2019

PRO SOS- tausta

Perustoimeentulotuen siirto Kelalle →
Toimeentulotukikeskeisestä sosiaalityöstä
kohti UUTTA SOSIAALITYÖTÄ?

SOTEMAKU-rakennemuutokset →
Sosiaalityön tulevaisuus uusissa rakenteissa

Uuden sosiaalihuoltolain toimeenpano

AIKUISSOSIAALITYÖN ROOLI JA TEHTÄVÄT

PRO SOS –hankkeen Kärkiteemat

1. Palvelutarpeen arviointi
2. Kykyviisari sosiaalityössä
3. Taloussosiaalityö
4. Maakunnallistuva sosiaalityö
5. Kela-kuntamalli
6. Sosiaalinen kuntoutus
7. Yhteiskehittäminen
8. Toiminnallisuus ja ryhmämuotoisuus sosiaalityössä (pelillisuus ja leikillisuus)
9. Jalkautuva sosiaalityö ja matalan kynnyksen palvelut
10. Omatyöntekijäisyys ja erityisen tuen tarpeessa olevat
11. Sosiaalinen raportointi

**PRO
SOS**
..... HANKE

**PRO
SOS**
..... HANKE

Aikuisen palvelutarpeen arviointi
Sosiaalihuollossa
KÄSIKIRJA
Tulossa kevät 2019

SONA BOTNEA

VASSO

KOCOM

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

PIKASSOS

Kuntaliitto
Kommunförbundet

- Mitä aikuinen tarvitsee?
- Mikä sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi on?
- Palvelutarpeen arvioinnin prosessi – työskentelymalli
- Palvelutarpeen arvioinnin juuret
- Monialaisuus palvelutarpeen arvioinnissa
- Monialaista pta:a yhdessä terveystieteiden kanssa
- Erityisen tuen tarve
- Pelillisuus ja leikillisuus PTA:ssa
- Dialogiset työmenetelmät
- Kykyviisari ja PTA
- Arviointi ja mittarit osana PTA:a

Sosiaalityössä

PRO SOS –hankkeessa olemme tukeneet kuntien aikuissosiaalityön kykyviisarin käyttöönottoa eri puolilla Suomea. Kykyviisaria on käytetty palvelutarpeen arvioinnin osana ja sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan lähtötaso- ja arviointimittarina.

Kykyviisari edut ammattilaiselle

- Yhtenäinen lähestymistapa ja puheeksi ottamisen väline asiakastyössä
- Apuna palvelutarpeen arvioinnissa ja tavoitteiden asettamisessa
- Antaa kokonaisvaltaisen kuvan asiakkaiden työ- ja toimintakyvystä ja siinä tapahtuneista muutoksista
- Auttaa tulosten raportoinnissa ja oman työn vaikutusten seuraamisessa
- Antaa alueellisesti ja valtakunnallisesti vertailtavaa tietoa
- Maksuton työväline

Kykyviisari jakautuu seuraaviin osa-alueisiin:

1. ESITIEDOT (mm. ikä, sukupuoli)
2. HYVINVOINTI (mm. yleinen toimintakyky, koettu työkyky)
3. OSALLISUUS (sosiaalinen toimintakyky ja sosiaalinen kanssakäyminen)
4. MIELI (psykykinen toimintakyky)
5. ARKI (arjesta selviytyminen)
6. TAIDOT (mm. kognitiivinen toimintakyky, osaaminen)
7. KEHO (fyysinen toimintakyky)
8. TAUSTATIEDOT (mm. koulutustausta)
9. TYÖ JA TULEVAISUUS (mm. työllisyystilanne, muutostoiveet)

**PRO
SOS**
..... HANKE

TALOUSSOSIAALITYÖN AVAUKSIA

Julkaisu kevät-kesä 2019

**Vipuvoimaa
EU:lta**
2014–2020

**PRO
SOS**
..... HANKE

**Vipuvoimaa
EU:lta**
2014–2020

Taloussosiaalityö on työorientaatio

Taloussosiaalityöllä pyritään vahvistamaan taloudellisesti heikossa tai haavoittuvassa asemassa olevien taloudellista toimintakykyä

Taloussosiaalityö on talouteen ja toimeentuloon liittyvä sosiaalityön työorientaatio, jonka tavoitteena on asiakkaan taloudellisen toimintakykyisyyden vahvistaminen

Taloussosiaalityön kehittämisprosessi Pikassos–osahankkeessa 2017-2019

Taloussosiaalityön osaamisen vahvistaminen

Verkostot

Materiaalipankki

Sovellukset ja
toimintamallit

Koulutus- ja
kehittämispäivät

Vaikuttamistyö

Aikuissosiaalityön

KUVASTO

Kehittämisyhteistyössä luodaan
"aikuissosiaalityön kuvasto"

- Tunnistettu tarve aikuissosiaalityön sanoittamiselle BRÄNDITYÖ
 - N. 8-12 sivua
 - Tarkoitettu tueksi aikuissosiaalityöstä ja työikäisten palveluiden kuvaamiseen yhteistyökumppaneille
 - Maakunnat voivat hyödyntää omassa viestinnässään
 - Mitä aikuissosiaalityö on?
 - Aikuissosiaalityön toimintaperiaatteet
 - Muut työikäisten sosiaalipalvelut
 - Asiakastyö ja sen prosessi
 - Aikuissosiaalityön asiantuntijatehtävä
 - Arvioinnista ja vaikuttavuudesta
-
- VALMISTUU kesäkuu 2019

**PRO
SOS**
..... HANKE

**PRO
SOS**
..... HANKE

SeAMK
SEAMKIN AMMATTIOPETTAJAKESKUS
SEAMKIN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Socca
Pääkaupunkiseuran
sosiaalisen osaamiskeskus

SONet BOTNIA
PIKASSOS

VASSO
KOSKE
KOSKE
KOSKE

Sosiaalisen osaamiskeskus
Väestökeskus
SOCOM
Kuntaliitto
Kommunförbundet

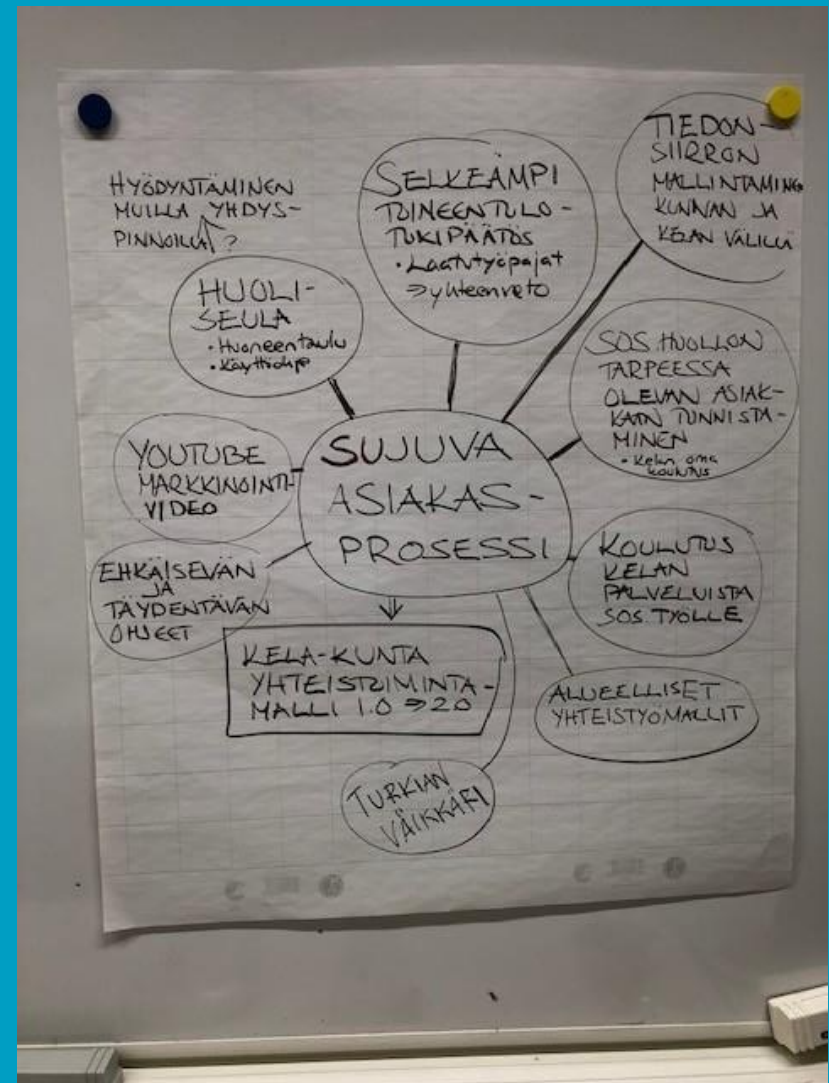
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Aikuissosiaalityön valtakunnallinen aihesivusto

- Käynnistetty valmistelu valtakunnallisen aikuissosiaalityön aihesivuston koostamiseksi – hankevalmistelu
- Tavoitteena hyvien käytäntöjen, prosessien, ajankohtaisuuksien ym. Kokoava sivusto pirstaloituneen tiedon sijaan
- Vrt. THL lapset, nuoret, perheet
- Yhteistyössä ent. Sosku-hanke, Kuntaliitto, STM ja THL, Osaamiskeskukset

Kela –Kunta yhteistoiminta malli

Tuloksena sujuva asiakasprosessi ja yhteinen työ asiakkaan hyväksi

Tuloksena sujuva asiakasprosessi ja yhteinen työ asiakkaan hyväksi

Yhteistoimintamalli 1.0

Kehittämistyö

Yhteistoimintamalli 2.0

Työn alla mm....

- Työkalu Kelan toimijalle sosiaalihuollon tarpeen tunnistamiseen; pilotointi 1.2.-30.4.2019
- Alueellinen Kelan ja kunnan aikuissosiaalityön yhteistyön vahvistaminen
- Tiedoksiannon mallintaminen
- Kelan päätösten laatutyöpajat
- Kelan tuottama valmennuskokonaisuus työntekijöilleen
- Kelan tuottama ”opintokokonaisuus” Kelan palveluista ja etuuksista kuntien sosiaalialan ammattilaisille

Sosiaalinen kuntoutus

- 5 alueellista raporttia
- Em. Vertaileva koontiraportti /julkaisu
- Tulokulmana:
 - Sosiaalisen kuntoutuksen suhde aikuissosiaalityöhön
- Yhteistyötä Sosku-hankkeen kanssa
- Soskun julkaisut:
- Suositus työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen laatukriteereiksi
- Sosiaalisen kuntoutuksen näkökulmia ja mahdollisuuksia
- Enemmän sosiaalista toimintakykyä, lisää osallisuutta! : Yhteiskehittäen vaikuttavampaa sosiaalista kuntoutusta. SOSKU-hankkeen 2015-2018 loppuraportti
- Kriisiavusta vastuulliseen asiakasohjaukseen : Opas sosiaalisen kuntoutuksen rakenteen ja prosessin haltuunottoon

Yhteiskehittäminen

- Julkaisu PRO SOS-hankkeessa hyödynnetyistä yhteiskehittämisen tavoista

Pelitarina
sosiaalityön
välineenä

Pelillisyydellä ja
leikillisyydellä
vaikuttavampaa
arviointia

Pelin
kehittäminen
toimijuuden
mahdollista-
jana

Pelillisuus ja leikillisuus aikuissosiaalityössä

Hyötypelit
sosiaalityössä

Pelaaminen
sosiaalisesti
vahvistavana
toimintana

KYNNYKSEN **MADALTAJANA**

- Tavoitteena valtasuhteiden purkaminen
- Leikillisuus tuo ihmisiä yhteen ja auttaa tasa-arvoisessa kohtaamisessa ja luottamussuhteen rakentamisessa
- Työntekijän heittäytymistä ja oman persoonan avaamista tarvitaan
- Edellytys vaikuttavalle työskentelylle

ARVIOINNIN APUNA RYHMÄSSÄ

- Yksilötyön arviointi usein riittämätöntä monitahoisissa elämäntilanteissa
- Tarvitaan luottamussuhteen rakentamista
- Toiminnallisuus auttaa itseilmaisussa ja toimintakyky tulee esiin
- Kielenopetuksen yhdistäminen tarpeiden mukaan
- Arviointi on itsessään voimaannuttavaa

SOSIAALISENA KUNTOUTUKSENA RYHMÄSSÄ

Pelillisuus ja leikillisuus auttaa:

- tuomaan taidot ja vahvuudet esiin
- itseilmaisussa sekä kyvyssä liittyä muihin, ts. vuorovaikutus helpottuu
- syventämään keskusteluja ja ottamaan etäisyyttä asioihin
- ottamaan asiakkaat mukaan ideoimaan ja toteuttamaan toimintaa, esim. Random Workshopissa toimiminen

LISÄKSI **PELILLISYYS JA LEIKILLISYYS**

- tuo iloa ihmisten elämään ja vähentää stressiä
- aktivoi suomen kielen oppimista
- tukee vaikuttamistyötä ja uudenlaista kokemusasiantuntijan identiteettiä, esim. peliä kehittämällä

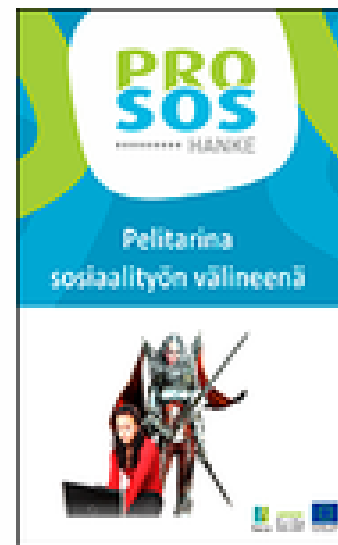
Pelillistämisen ja leikkillisyyden Menetelmiä

Sosiaalinen sirkus

Elämän värit -peli

geokätköilyä
pakohuonepelejä
konsolipelejä
lautapelejä
biljardia

PELITARINA

**PRO
SOS**
..... HANKE

**PRO
SOS**
..... HANKE

SeAMK
SEAMKIN AMMATTIOPETTAJAKESKUS
SEAMKIN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Socca
Päätöksentekokeskus
sosiaalisten osaamiskeskus

SONet BOTNIA

PIKASSOS

VASSO

KOSKE
KOKO OSAAMISEN
KESKUS

Yhteistyökeskus
Yhteistyökeskus

Sosiaalisten osaamiskeskus
Väestökeskus

Kuntaliitto
Kommunförbundet

SOCOM
Sosiaalisten osaamiskeskus
Väestökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

European union
Euroopan unioni

"Leikki on ihmisyyttä puhtaimmillaan. Leikki lisää itsetuntemusta ja laajentaa maailmankuvaa. Leikki on myös luovuuden ja innovaatioiden ytimessä."

– Stuart Brown 2010

Jalkautuminen

Mitä?

Perustoimeentulotuen KELA-siirron jälkeen aikuis-
sosiaalityön jalkautumisesta on keskusteltu aiem-
paa enemmän. Laajempiin rakenteisiin sovitetussa
työtavassa aikuissosiaalityön on suunniteltu olevan
matalalla kynnyksellä tavoitettavaa lähipalvelua.
Asiakkaan ei tarvitse tuntea palveluvalikkoa tietääk-
seen, mistä apua ongelmiinsa lähtee hakemaan.

Jalkautuminen ja matala kynnyks:

Mannio Maija & Paalu Sanna: Ulos virastoista ihmisten pariin – jalkautumisen käsite aikuissosiaalityössä, opinnäytetyö
Turun AMK 2018

Sandt Kosti: Katto pään päällä – asiakkaiden ajatuksia Raision tuetusta asumisesta, opinnäytetyö Turun AMK 2018

Sahonen Sanna: Jalkautuvan aikuissosiaalityön hyvät käytännöt ja kokemukset – toimivan työmallin kuvaus sekä
jalkautumiseen liittyvät haasteet, opinnäytetyö Turun AMK 2018 [linkki Theseukseen tulossa](#)

Raportoidut Raision jalkautumisen kokeilut: J3RAISIO jalkautuminen TK J2RAISIO jalkautuminen SRK J1RAISIO
jalkautuminen KELA

Naantalissa jalkautuvan työtavan kuvaus

Turun asiakasneuvonta, kuvaus

Uudenkaupungin ja Raision aikuissosiaalityö sosiaalisessa mediassa, kuvaus

**PRO
SOS**
..... HANKE

**PRO
SOS**
..... HANKE

SeAMK
SEAMKIN AMMATTIOPETTAJAKESKUS
SEAMKIN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Socca
Pääkaupunkiseuran
sosiaalinen osaamiskeskus

SONet BOTNIA

PIKASSO

VASSO

KOSKE
KOKO OSAAMISEN
KESKUS

Yhteistyökeskus
Yhteistyökeskus

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Sosiaalisen osaamiskeskus
Väestökeskus

SOCOM
Osaamisen ja
osaamiskeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

European union
Euroopan unioni

Sosiaalinen raportointi

- Rakenteellisen sosiaalityön työkalu ja osaamiskeskusvetoinen koordinaatio tiedon keräämiseen. Kehitetty PRO SOSsissa.
- www.vasso.fi/toimintamme/sosiaalinenraportointi
- Testattu Kaarinassa – tulokset lupaavia.
- Pilotointia jatketaan PRO SOSsin loppuun 11 kunnassa ja hankkeen jälkeen koko maakunnassa.
- Tutkimus- ja testausrahaa saatu valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimikunnalta 2019-2020. (Sowellus-hanke).